

Schriftelijke vragen ex Art. 38 RvO
Aan: College van B&W van Groningen
Betreft: Inspectierapport MartiniZorg
Datum: 2 juli 2021

Op 7 juni 2021 publiceerde de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd [een onderzoek](#) naar de bestuurs- en de financieringsstructuur van Martinizorg BV uit Groningen. Aanleiding voor het onderzoek was dat uit jaarrekeningen bleek dat MartiniZorg in de jaren 2017 en 2018 winsten van boven de tien procent heeft gerealiseerd. De inspectie besloot om MartiniZorg te screenen op het risico van onrechtmatige onttrekking van middelen aan de zorg.

De constatering van het onderzoek zijn zorgwekkend. De inspectie concludeert dat de bestuurlijke en financiële randvoorwaarden (ordelijke en controleerbare bedrijfsvoering) voor het leveren van kwalitatief goede en veilige zorg e bij MartiniZorg niet voldoende zijn gewaarborgd. Daardoor zegt de inspectie niet te kunnen beoordelen of de raad van commissarissen van MartiniZorg de rechtmatigheid van het uitkeren van dividend en van de transacties tussen rechtspersonen binnen het concern heeft vastgesteld. Sterker nog, de inspectie komt tot de conclusie dat bij MartiniZorg sprake is van (een schijn van) belangenverstrengeling waar het gaat om de zakelijkheid van transacties.

Naar aanleiding van het Inspectierapport heeft de fractie van GroenLinks de volgende vragen:

1. Wat zijn de verhoudingen tussen de gemeente en de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd? Is er contact over (de resultaten van) inspectie-onderzoeken bij gecontracteerde aanbieders?
2. Houdt het College zelf ook toezicht op MartiniZorg en heeft dat in de afgelopen jaren tot bevindingen geleid?
3. Wat vindt het College van de constatering en conclusies van de IGJ?
4. Zijn de conclusies van de IGJ en eventueel eigen toezicht reden voor vervolgstappen van het College? Zo ja, welke?

De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd stelt dat jaarrekeningen van zorginstellingen op basis van artikel 9 lid 1 sub b WTZi waarborgen moeten bevatten voor een ordelijke en controleerbare bedrijfsvoering. De inspectie hanteert daarvoor bij financiële transacties tussen rechtspersonen binnen een concern als randvoorwaarden:

- een onafhankelijke toetsing van de marktconformiteit heeft plaatsgevonden of offertes bij externe partijen zijn gevraagd;
  - contracten zijn opgesteld die in de markt gebruikelijk zijn;
  - facturen zijn uitgebracht die herleidbaar zijn naar de contracten;
  - de raad van commissarissen expliciet toezicht houdt op deze transacties.
5. Hanteert het College deze randvoorwaarden ook en zo ja, wat voor maatregelen treft het College om te controleren of transacties van gecontracteerde zorgaanbieders met verbonden partijen voldoen aan deze randvoorwaarden?
  6. Zijn er meer gecontracteerde zorgaanbieders waarbij sprake is van financiële transacties tussen rechtspersonen? Zo ja, hoeveel?

7. Indien van toepassing, wat zijn eventuele consequenties die het college kan trekken indien niet voldaan wordt aan de randvoorwaarden voor transacties binnen een concern?
8. Is het college bevoegd en bij machte om de hoogte van *managementfee's* op te vragen?
9. Is het college bevoegd en bij machte om specificering van posten als 'overige kosten' en 'algemene kosten' op te vragen?
10. Is het college bevoegd en bij machte om onderzoek te doen naar de marktconformiteit van transacties tussen rechtspersonen binnen dezelfde groep?
11. Kan het College ook toezicht houden op dochter- en moedermaatschappijen van gecontracteerde zorgaanbieders?

Opvallend is dat de IGJ in haar rapport wel melding maakt van (transacties met) verbonden partijen, maar de scope van het onderzoek niet heeft verbreed tot deze partijen. Ook opvallend is dat, ondanks de constatering van de IGJ dat er sprake is van belangenverstremgeling en dat de raad van commissarissen onvoldoende toezicht hield op de interne transacties, men toch stelt "voldoende vertrouwen te hebben in de wijze waarop MartiniZorg stuurt op de kwaliteit en veiligheid van zorg en dat dit redelijkerwijs leidt tot het verlenen van goede zorg." Daarmee sluit de inspectie het onderzoek.

De fractie van GroenLinks blijft echter met een aantal vragen achter. Waarom neemt de IGJ bijvoorbeeld genoegen met de constatering dat "geen informatie is verstrekt over hoe de marktconformiteit van transacties met verbonden partijen is vastgesteld en ook niet duidelijk geworden is met welke verbonden partijen en voor welke bedragen transacties hebben plaatsgevonden." En hoe kan het dat de Inspectie met betrekking tot de dividenduitkering van Martinizorg concludeert dat "de raad van bestuur niet heeft gewaarborgd dat het proces om tot uitkering over te gaan ordelijk en controleerbaar was," maar verder geen stappen onderneemt? En waarom stelt de Inspectie MartiniZorg te screenen op het risico van onrechtmatige onttrekking van middelen aan de zorg, maar doet zij geen uitspraak over de vraag of er in 2017, 2018 en 2019 sprake is geweest van onrechtmatige onttrekking van middelen aan de zorg?

12. Is het College het met GroenLinks eens dat de constatering dat niet kan worden vastgesteld of transacties met verbonden partijen marktconform zijn genoeg reden is voor vervolgonderzoek? Zo ja, zou de gemeente dit zelf kunnen doen of de IGJ verzoeken om dit alsnog te doen?
13. Is het College het met GroenLinks eens dat de constatering dat de raad van bestuur niet heeft gewaarborgd dat het proces van dividend uitkeren ordelijk en controleerbaar is genoeg reden is voor vervolgonderzoek? Zo ja, zou de gemeente dit zelf kunnen doen of de IGJ verzoeken om dit alsnog te doen?
14. Kan het College op basis van dit inspectierapport beoordelen of er in de jaren 2017, 2018 en 2019 sprake is geweest van (risico op) onrechtmatige onttrekking van middelen aan de zorg door MartiniZorg? Zo ja, wat is die beoordeling? Zo nee, waarom niet?

In een Kamerbrief uit [juni 2019](#) beschrijven Ministers de Jonge en Bruins en Staatssecretaris Blokhuis casuïstiek die laat zien dat er zorgaanbieders zijn die in de praktijk gebruik maken van organisatorische en/of financiële constructies die risico's met zich mee kunnen brengen

voor de doelmatige besteding van zorggelden. Daarbij wordt ook ingegaan op de beperkte ruimte voor de IGJ en de Nederlandse Zorgautoriteit:

“In de signalering bij hun onderzoek naar Zorggroep Alliade hebben de IGJ en de NZa te kennen gegeven dat zij in hun toezichtpraktijk een belangrijke beperking ondervinden doordat zij pas (formeel) kunnen ingrijpen als er risico's ontstaan voor de kwaliteit van zorg of onrechtmatige declaraties. Wij onderschrijven dit signaal. Bij twijfels over de gepastheid van bepaalde bedrijfsstructuren of vermeende belangenverstrengeling moet het externe toezicht in de toekomst sneller en voortvarender kunnen optreden.”

Daarover heeft de fractie van GroenLinks de volgende vragen:

15. Is het College van mening dat de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd op adequate wijze toezicht kan houden op onrechtmatige onttrekking van middelen aan de zorg?
16. Had de inspectie Gezondheidszorg en Jeugd überhaupt de mogelijkheid om het onderzoek naar Martinizorg voort te zetten, bijvoorbeeld door meer informatie te eisen of door een dwangsom op te leggen?
17. In de kamerbrief kondigden de Ministers en Staatssecretarissen een aantal maatregelen aan, gericht op transparante, integere en professionele bedrijfsvoering. Hoe beoordeelt het College deze maatregelen?

Sinds de decentralisatie van zorgtaken naar de gemeente is er een grote groei opgetreden in het gebruik van ondersteuning in het 'lichtere segment'. Ook is het aantal aanbieders dat deze vormen van zorg aanbiedt enorm gestegen. Volgens de fractie van GroenLinks biedt het huidige open house financieringssysteem van de jeugdhulp te weinig mogelijkheden voor de gemeente om betekenisvol toezicht te houden op waar het zorggeld aan besteed wordt.

18. Is het college het met GroenLinks eens dat het aantal gecontracteerde zorgaanbieders in de gemeente Groningen te groot is om daar betekenisvol toezicht op te houden?
19. Beoordeelt het college de eigen mogelijkheden om toezicht te houden op de besteding van zorggeld bij gecontracteerde aanbieders als voldoende en zo nee, welke stappen zet het college om dit toezicht te vergroten?

Namens de GroenLinks-fractie,

Jasper Been
Femke Folkerts